

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek csak ismert kezekről fogadtnak el.
 Zászlók nem adatkak vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A szilárdon minden garmond sor díja 20 kr.

Z E M P L É N.

Társadalmi és szépirodalmi közlöny.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

HIRDETÉSI DÍJ:
 Minden egyes szó után 100 szóig 2 kr.
 Azonfelül 1 kr.
 Kiemelt, díszbetűs körzettel ellátott hirdetésekért természetesen minden centimeter után 3 kr. számítatik.
 Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A felvidéki zsidókról.

— Két cikk. —

II.

Addig, míg a kasztszellem a zsidók körében uralkodik: a zsidókérdést, legalább itt mi nálunk a felvidéken, megoldani nem lehet. S e szerint maguktól a zsidóktól függ, hogy a magyar közvélemény pizskálja-e még tovább is őket, vagy pedig napirendre térjen ügyök felett. S amennyire én ismerem őket, merem állítani, hogy nem is kerülne valami nagy megerőltetésökbe lemondani azon orthodox tanokról, akarom mondani szokásokról, melyek mint áthághatlan válaszfal elkülönítik őket a társadalom többi osztályaitól. A haladásra egy nagyrésztök immár megérett.

A legközelebbi képviselőválasztások alkalmával egy felvidéki városban a megválasztott képviselő tiszteletére banquetet rendeztek, melyen néhány zsidó polgártársunk is részt vett. Feltűnt nekem, hogy mindegyiknek a zsebében egy-egy üveg bor volt. Kérdésekre, hogy miért hoztak saját pinczékjéből bort, mikor az asztalon ugyis annyi bor van, hogy a jelenlevők el sem képesek azt fogyasztani, azt a választ nyertem, hogy ő nekik vallásuk tiltja az asztalon elhelyezett borból inni. De azért bizony hozzányultak nekik a borhoz, ittak is belőle s így világosan elárulták, hogy a boros palaczkoknak a zsebökben a tulajdonképeni rendeltetésök nem az volt, hogy gazdáik szomjan ne maradjanak, hanem hogy egy, magát túlél, meg nem tartható vallási szokásukhoz való ragaszkodásuknak legalább külszínét megóvják.

De, uram isten, miért ez az alakoskodás!? Használják-e ezzel akár maguknak, akár a társadalomnak? Valjon nem férfiasabb, nem jobb lenne-e nyiltan szembezállni azon egykét szük látkörű zsidóval, az új kor eme élő anachronismusaival, a kiknek pressiója a zsidóság értelmesebb részére nézve különben is olyannyira megalázó s a kik utóvégre is ha a felvilágosodás szellemének szép szerével nem akarnak meghódolni, ez a hatalmas szellem elsöpri őket kíméletlenül.

Ha tudnám azt, hogy ama vallási szokások magát a zsidó vallás lényegét érintik, bizony nem lennék oly botor, hogy biztatnám a mi zsidóink felvilágosodott részét, hogy ama szokásokról mondjon le. Hiszen vallási dolgokban ugyis hiábavaló minden kapacitáció. A hit kizár minden okoskodást. Aki tehát valamely hit megváltoztatására építenés ettől tenné függővé a maga társadalmi reformjait, az ép oly bölcsen cselekednék, mint a ki a levegőbe akarna építeni palotát. De — gondolom — a zsidó vallás lényegéhez az nem igen tartozhat, hogy például szombaton nem szabad szivarozni, vagy hogy a keresztyén ember asztaláról bort nem szabad inni stb.

Nekem meggyőződésem, hogy az orthodox zsidót sem a magyar, sem semmiféle társadalom nem képes assimilálni. Az orthodox zsidó magyarul nem tanul meg; a profán tudományoktól — a legprofánabbat: a mathesist kivéve — irtózik s a Talmudban és egyéb szent könyveiben keresi azon igazságokat, melyeket azokban soha de soha

sem találhat fel; gyermekeit rendes iskolába nem küldi, hanem azoknak fejledező szellemét a zugiskolákban mesterségesen elnyomorítja. Szóval az orthodox zsidó míg egyrésztől kiközösíti magát nyelve által a társadalomból, másrésztől a tudományra vonatkozó balvéleménye által mesterségesen megakadályozza, hogy elméje megnyíljon azon igazságok számára, amelyeknek tudása képesítené őt a társadalomban tekintélyesebb állást elfoglalni. Különben még ha a modern világban szükséges tudományos ismereteket az orthodox zsidó elsajátítaná is, hasznát azoknak ugysem vehetné. Mert a zsidó ügyvéd kedvéért például a bíróság szombaton nem csukja be a tárgyalási terem ajtaját, vagy valamely pénzügyesnél alkalmazott zsidó hivatalnok nem kívánhatja az illető intézettől, hogy szombaton őt mentse fel a munka alól stb. stb.

Az alternatíva tehát, amely a zsidók előtt áll az, hogy vagy szakítanak a rideg orthodoxiával s akkor közülök mindenik szabadon, bármely pályán értékesítheti eszét és tehetségeit; vagy pedig akár nyiltan, akár csak a látszat kedvéért alattomban fentartják az őseiktől öröklött hit minden czafrangját s ez utóbbi esetben folytatják a társadalommal azt a háborút, mely amellel, hogy anyagi és különösen szellemi előmenetelüket hátráltatja, aligha fog rájuk nézve diadallal végződni.

Igenis, a magyar társadalom — mint már fenebb is említém — joggal követelheti a felvidéki zsidóktól — mert most főképen csak azokról szólok, hogy legyenek azok a társadalomnak, amely őket eltartja, kiegészítő részei. Igen-igen kívánatos magukra a zsidókra nézve is, hogy e követelésnek eleget tegyenek; mert a magyar nép türelmes ugyan, de ott, ahol saját létfentartása forog kockán, minden türelmessége mellett erélyes is tud lenni. S ez nem fenyegetés akar lenni, hanem egyszerű, hazafiaság sugalta figyelmeztetés.

A felvidéken — ismétlem — van elég hazafias, felvilágosodott zsidó polgár. Ezeknek kell megindítani azon mozgalmat, melynek célja a zsidó elemnek a nemzeti elemmel való testvérisülése.

Igaz, hogy a törvényhozás bizonyos intézkedéseire is van még szükség, hogy ez a testvérisülés végbemenjen. A polgári házasság behozatala például e célból oly szükséges, mint a falat kenyér. De — ha igazságosak akarunk lenni — el kell ismernünk, hogy a magyar törvényhozás már eddig is sokat igen sokat tett arra nézve, hogy a zsidóban fölébressze a nemzet iránti ragaszkodást s hogy a zsidóval megkedveltesse a hazaföldjét.

A negyvenes évek elejéig a magyar zsidó elmondhatta, Macaulay-val, hogy előbb vétket teremtettetek s azután azt üldözéseitek alapjául használjátok, mint idegenekkel bántok velünk s aztán csudálkoztok, hogy hazafiasan nem tudunk érezni; választó vonalat huztok közénk és magatok közé és bántok, hogy tartózkodunk tőletek; nem akarjátok, hogy egy hold földet birjunk és nem vagytok képesek fellogni, hogy kizárólag a kereskedésnek fekszünk; a becsvágyat

elfojtjátok bennünk és panaszkodtok, hogy haszonlesők vagyunk; szóval századok óta a jogtalanság minden nemével sújtottatok bennünket s most kárhoztatjátok, hogy ahoz, a mi a gyöngének természetes menedéke a tülhatalmu erőszak ellen, a ravaszsághoz és csaláshoz folyamodunk.

Ma azonban már az efféle beszédnek nincs semmi értelme. Az 1840. 39. t. cz. s az 1867. 17. t. cz. a zsidóságot a nemzet egyenjogu tagjának ismerte el. Most már a zsidóktól függ, hogy az a szellem, a mely a törvényhozást, az említett törvények készítésekor áthatotta, meg ne változzék. Mutassák meg, hogy ők a hazának hű és hálás fiai.

Gorove Istvánnal, aki a negyvenes években a zsidó emancipáció legbuzgóbb előharcosa volt, emlékeztetem a zsidókat a magyar nemzetnek irányukba tanusított nagylelkűségére s kérdem tőlük, hogy „ha kebleikbe nyúlnak, valjon a nemzetnek eme tiszta, megelőző kézsége, e küzdelem érettek, szült-e bennök mély érzelmeket? és ha szült, olyan volt-e az, hogy csak a kebelben haljon el, mint sirüregben és nem volt-e oly érzelem, mely kilépve öléből, tettek és cselekvények által kívánjon élni örök életet?”

Én hiszem, hogy a zsidók, különösen a mi felvidéki zsidóink, ki fogják fejezni tettekben is a magyar nemzet iránti hálájukat; hiszem, hogy miután már jogilag a nemzet tagjává lőnek, tényleg is be fognak lassankint olvadni a nemzetbe. Hanem hogy ez megtörténjék, ne a rabbinstól kérjenek tanácsot, attól a rabbinstól, aki nagyon alaposan ért az ő nevére nevezett szörszállasogatáshoz, de aki nemzetünknek sem jellemét, sem történetét, sem nyelvét nem ismeri; hanem igenis kérjenek tanácsot saját eszüktől és lelkiismeretöktől. S akkor én nem féltém őket, hogy rá nem fognak térti arra az utra, melyen a nemzet szeretete és becsülése fogja kísélni őket s mely e szerint rájuk nézve a boldogság útja lesz.

Dr. Ballagi Géza.

Az Ó-Kaszinó épület átalakítása kérdéséhez.

A nemzetek, országok, városok anyagi emelkedése okvetlen a szellemi művelődés magasabb fokát tételezi föl. Ott, hol ez hiányzik, a töke gyarapodás még oly megfeszített anyagi erő kifejtés mellett sem érhető el. A czélszerű haladás minden téren a szellemi művelődés közvetítését igényli.

Sátoralja Ujhely város kibontakozva ama nagy terhekből, melyek a kegyuri névvel voltak összekötésben: jelenleg azon helyzetben van, hogy saját sorsát önmaga intézvé, haladásának előmozdítására kitelhetőleg mindent elkövet, el kell követnie.

Ezek részbeni elérésére oly nyilvános épületet igényel, mely a megye szellemi erőit időnként önmagába fogadja. Ismerve azonban a város nyomasztó pénzügyi helyzetét: arra csak vajmi messze eső időben lehet kilátás, hogy ezen célra egy külön díszes épületet állíthasson fel.

A mai kor igénye azonban még is megkívánja, hogy e célra városunk legalább ideiglenes minőségű épülettel rendelkezze.

Tehát átalakíttassék-e az Ó-Kaszinó épület akként, hogy a mai kor kívánalmainak csak részlegesen megfelelő épület váljék belőle, vagy pedig csak kisebb mérvű tatarozások által némileg igazíttassék ki?

Az Ó-Kaszinó épület ma nap oly karban van, hogy az többé nem alkalmas sem vendéglőnek, sem vígadó helynek, sem pedig lakháznak. Hogy bármelyikének ezek közül csak némileg is megfelelhessen, úgy most legalább 2000 frtnyi tatarozás foganatosítandó rajta a nélkül, hogy a város ezen épülete tökélyes gyarapodást, vagy a mi ezzel azonos: kamat, vagy jövedelem emelkedést eredményezne.

A jelenlegi helyzetet ismeri mindenki. Az Ó-Kaszinó épület éppen olyan még ma is, a mint az 1837-ben épült, azon különbséggel, hogy akkor a kor igényeinek megfelelő épület volt, ma pedig egy duledező rom, melyért a bérlő a szerződésileg kötelezett bért sem akarja megfizetni.

Vegyük Sátoralja-Ujhely városát csak némileg objectiv bírálattal tárgyavá; akkor ítéletünk ezen majd 11000 lakossal bíró Zemplénmegye székhelyére kedvezőleg éppen nem fog kiütni.

A városok emelkedése okvetlen lakosainak productivitásától függ, s így egyszersmind attól, minő szerepet játszik környezetével, vagy ha tessék környékével szemben.

Sátoralja-Ujhely Zemplénmegye székvárosa, azonkívül a magy. éjszakkéleti vasut egyik gyűpontja is. Mint a megye székvárosa és a törvénykezés gőczpontja, okvetlenül a megye összes értelmiségének időleges gyülekező helye is. Mint vasuti elágazás szintén arra volna hivatva, hogy az ide érkezőknek oly kellemetességeket nyújtson, melyeknél fogva ezek fővágya ne az lenne, hogy a várost lehetőleg hamar elhagyhassák.

Vegyük már most vizsgálódásaink alapjául azon körülményt, mely által a megye gyűlésekre és a törvénykezésre megjelenők, valamint a várost kereskedelmi szempontból fölkeresők érdekelve vannak.

Minden idegen, ki a városba belép, ha ismerőseihez, rokonaihoz nem szállhat, vendéglőt keres. De talál-e helyben oly vendéglőt, mely csak a középkereset igényeinek is megfelelő? Nem! A szobák barátságatlanok, butorzatuk nagyon is szegényes és minden kényelmet kizárnak. Sem ebédlő, sem kávéház, sem más mulatóhely közepükben nincs. S így az idegen iparkodik Ujhelyt mentül előbb elhagyni, azon komoly elhatározással, hogy többé éjjelezni itt nem fog s ha bármi ok miatt még ide kerülne valaha, akként fogja ügyeit berendezni, hogy még az nap innen elutazhassék. Már pedig minden idegen, ki városunkba érkezik, pénzt hoz és legyenek meg a különböző igényeket csak némileg kielégíthető kényelmek, akkor az idegen szívesen elidőz még egy nappal tovább is, mint amennyi ügyeinek rendezéséhez okvetlenül szükséges.

Ennélfogva határozott tény az, hogy mentül keresettebb valamely város és a fölkeresők minél tovább időznek ott: annál nagyobb a város direkt jövedelme.

Bővebben nem akarom taglálni, minő pénzübeli eredményeket szül eme körülmény, csak azt emelem még ki, hogy a nyilvános helyek, vendéglők stb. bevételei annál siralmasabb eredményeket tüntetnek ki, mennél kisebb mértékben igyekeznek a kor igényeivel egyenlő lépésben haladni.

Ennélfogva bátorodom javasolni, hogy a város tulajdonát képező s ma már alig jövedelmező Ó-Kaszinó épület akként alakíttassék át, hogy abban kényelmesen elhelyezkedhessék az idegen, ki városunkba érkezik; tehát első sorban kényelmes vendéglő legyen az.

Mint a bekezdésben általánosan érintém, a város anyagi gyarapodásának egyik főfeltétele a szellemi előny, melylyel környéke fölött kimagaslik. Oly város, mely a szellemi élet gőczpontja: okvetlenül virágzóvá leszen.

Manapság majd minden megye székvárosa igyekszik azon, hogy a műzsának állandó díszes templomot építve, általa a jó erkölcsök és a művelődés terjesztésének üdvös lendületet adjon. S csak azon megye székvárosa maradna e téren is hátra, mely oly nagy, oly jeles és oly kitünő fiakkal boldogítja az országot?!

Az nem lehet, annak megtörténni nem szabad!

Sátoralja-Ujhely városnak állandó színházzal kell bírnia, még pedig olyannal, mely az izlést nemesíti és a jobb szintársulatok örömmel igyekeznek azt koronként Thália templomául kiszemelni s ne forduljon többé elő azon eset, hogy a szini előadások látogatottságának elérhetősége kocsiszinből rögtönzött színházat kelljen választaniok. Nem hiszem, hogy a színház látogatók között egy is lett volna, ki nem szégyenpírral gondolt arra, hogy kocsiszinben és ennek kétes szagú légkörében élvezte azt, mit különben megillető épületben élvezhetett volna.

Ez a mondottakon kívül anyagilag is tetemes hasznot hajt, még pedig az által, hogy:

1) városunk élvezet után vágyó lakoságát helyben lekötöti arra nézve, hogy ne másutt keresen idevágó igényeinek alkalmas helyet; tehát az erre szánt összeg helyben marad;

2) a környék lakosságát e célból is magához édesgeti, kik által szintén gyarapodik a város pénzforgalma;

3) a közvelődést hathatósan elősegítő eszköz nyer a város és

4) oly helyiségek fognak nyeretni, melyekben vasárnap és ünnepek délutánjain séta hangversenyek, azután műkedvelői előadások, felolvasások, mulatságok, táncvigalmak és közbeédek tartathatnak.

Mindez eléretik az által, ha az Ó-Kaszinó tánczterme kellőleg megnagyobbíttatik és a szükséges építkezések rajta megtétnek.

I. A szükséges változtatások pedig ezek volna:

a) a tánczterem hosszabbíttassék meg egészen a városház utcai főfalig;

b) szélesbítessék meg az udvar felé annyira, hogy benne paholyok is alkalmaztassanak;

c) az első emeleti konyha árnyékszékké alakíttassék át.

d) a jelenlegi városház-utca felé néző istálló romboltassanak le és helyette:

II. új építkezés foganatosíttassék; még pedig:

a) földszint legyen egy konyha, étel fölhuzóval és éléskamrával, egy vendégszoba, bejárat és lépcsőház;

b) az első emeleten egy szép, nagy ebédlő, kártyázó szoba és árnyékszékek, a nagy tánczterem, vagy színházhoz szükséges mellékrészekkel együtt;

c) azonkívül az udvar talaja súlyoztassék és a jelenlegi jégverem, mely a falak romlását nagyban előidézi, szüntettessék meg.

Mily égető szüksége van mindezekre a városnak, kitetszik a jelenlegi műkedvelői előadásokhoz összegyűlő közönség örömdetes számából. Mennyire vonzaná még ezenkívül a szép és díszes épület, melyben a megjelenők műérzéke is kielégítést nyerne

Ez érdekelben s eddig is már sokan fáradoztak. Főtisztelendő Fejes István ur a szellemi téren, bold. Bajkór, valamint Láng Nándor építész urak pedig részletes tervek készítenek, de sajnos, azok mindeddig csak tervben maradtak.

Az előadottak alapján bátorodom fölkeríteni mindazokat, kik ez ügyben bármit is tehetnek, hogy e terv kivételénél vállvetve összeműködünk és ne maradjon a terv jövőre is csak terv. hanem még ez évben kezdetessék meg az építés.

Hozzávetőleg az építéshez szükséges töké mintegy 14000 frtot tesz ki. Ezen összeget kölcsön utján lehetne előteremteni, mely 30 év alatt törlesztetnék le.

Fedezet volna rá: 1) a jelenlegi bér föl-emelése; 2) a fönt elősorolt intézmények életbe léptetése által a városra háromlő indirect jövedelem és 3) a harmincz év múlva a város tiszta haszna, melyet ezen fölépített Ó-Kaszinó azután jövedelmezne.

Végül akarom megérinteni még azt is, hogy az Ó-Kaszinó rendeltetésével egyáltalában véve összegegyeztetetők nem tartom azt, hogy az részben a városi hivatalok elhelyezésére is szolgáljon, mert ez esetben a befektetett töké amortizálása és kamatozása illuzióriussá valik és eltérnének azon főczéltól, hogy eme, a város tulajdonát képező épületet oly karba helyezzük, hogy ez által alaptökéje czélszerűen kamatozzék.

A városházának más illőbb helyen kell annak idejében épülni!

Lássunk tehát serényen a munkához és áldás fogja koszoruzni fáradozásainkat.

Wolfgruber István,
városi képviselő testületi tag.

Egy kis megnyugvás.

Sárospatakról írom e sorokat, onnan, ahol mindig van zavar, félreértés, intrigua. Valósíttatik ez minden téren, minden módon, úgy hogy egy pataki ember leghelyesebben cselekszi, ha félrevonulva minden közgyűtől, egyedül hivatásának élve, zárja magát el a társadalmi élettől annyira, hogy sem ő semmiről, sem pedig róla senki semmit ne tudjon, így azután lassan és csendesen lelédegheti zavartalan életének egyszerű napjait.

Közügyeinkhez sorolom a tüzőtő-egyletet is, mint olyan nemes irányu institucziót, melynek a tüzesetek ezen gyakori fészkeiben, szükségképeni hivatása van.

Még jóformán egylet sem vagyunk, mert alapszabályaink felsőbb jóváhagyással ellátva nincsenek, már is akadnak torzsalkodók, kik zsenge korát élő egyletünk nemes hajtásait kiirtani, megsemmisíteni igyekeznek.

Nem első alkalom, hogy titkos buvóhelyeken, egyletünk vezetői ellen, megmagyarázhatlan okokból kéteshírű emberek vezetése alatt complotok tartatnak, amelyeknek ugyan nem igen sok jelentőségük van, de mégis magvát képezik azon jövőben csirázó visszavonásnak, melynek e tisztán közös jóért működő egylet majdan kitéve leend.

Most még nem látom czélszerűnek oly nével előállani, aki alig képzelhető okok miatt egyletünkben torzsalkodást igyekszik létrehozni, nem pedig azért, mert a nemes gondolkozásnak ut-

töröit, még mindig az elismerés koszorúival tiszteli meg, polgárságunk színe, java.

Különbben is e név olyan: amely volt és nincs többé. De térjünk át azon nevezetes mozgalomra, mely egyletünkben csaknem 2 hétig foglalkoztatta a kedélyeket.

Hallatszott t. i. egyletünk körében olyasvalami nesz, melyszerint működő tagjaink egy töredéke ügybuzgó főparancsnokunk és néhány parancsnoksági tag ellenében az évi közgyűlésen bizalmatlansági szavazatot fog nyilvánítani. Kiváncsian vártuk a közgyűlés fejlődését; itt azonban éppen fentnevezett iránt oly eklatánsul nyilvánult a bizodalom, miszerint teljesen azon meggyőződéssel tavoztunk el a közgyűlés színhelyéről, hogy a tervezett ellentünetés titkos moraja nem volt egyéb, egy kisszerű hír kacsanál. Az egylet tehát ismét visszatért hullámszásának árteréről csöndes keretü medrébe, azt hittem én és azt hitte mindenki, aki a közgyűlés lefolyásában személyesen vett részt.

A dolgok azonban még ekkor sem voltak a megnyugvás stádiumában. Illetékes helyen emeltetett szó a főparancsnok személye és eljárása ellen. Természetes tehát, hogy ily körülmények között, a főparancsnoknak nem volt más teendője mint az ügy tényleges vezetésétől visszalépni, vagy pedig nyilt sisakkal kilépni egyletünk működő tagjainak színe elé és követelni az elégületlenség okainak megmagyarázását.

És a főparancsnok lemondott. Lemondását magáévá tette a parancsnokság nagy része és visszavonult azon helyről, ahol önzetlen működésükért, a titokszerűség leple alatt újabb és újabb megtámadásokkal illettettek.

Miután pedig az egylet vezetőik nélkül maradt, gondoskodni kellett arról, hogy a hiányok rövid idő alatt kiegyenlítettessenek.

E hó 20-án volt az az előjelekből viharosnak látszó közgyűlés, melyen a feltétlen bizalom és őszinte ragaszkodás emelkedett kifejezését mutatták ki egyletünk működő tagjai. Elnémult a törpe minoritás 6 szavazata a nagy tömeg 45 szavazata ellen, általános öröm és lelkesedett érzellemmel szolgáltattott elégtételt derék főparancsnokának Bogya Zsigmond urnak. Szép látvány volt az elégtét arcok tekintete, midőn a felhívó küldöttség élén megjelent a főparancsnok és engedve a benne helyezett bizalom ily szép nyilvánulásának, elfogadta újból azon tisztet, melyet 52 ember közül 46-nak szavazata szerint eddig is becsülettel töltött be.

Ez alkalommal megválasztottak: alparancsnokoknak dr. Ballagi Géza és dr. Kun Zoltán, mászóparancsnoknak Neuman Péter, szivattyús parancsnoknak Hanff Ferenc; Nemes Ferenc tűzrendőr parancsnok és Galgóczy Barna szertárnokok közmegelegedésre megtartották továbbra is állomásaikat.

Adja az ég, hogy egyletünkben végleg megszűnjék a visszavonás emészto szelleme, s megvalósuljon azon nemes törekvés, mely utainkban irányt jelöl: hogy egyletünk városunk biztonságának érdekében messze időig végezze nemes hivatását.

K. Z.

Különfelék.

Eljegyzés. Lácza Károly helybeli fiatal ügyvéd a közel napokban váltott, jegyet a szép Fedák Margit kisasszonnyal Kassán.

A város vagyonával való hűtlen gazdálkodásról a közelmúlt időkben sokat beszéltek az emberek. A közszájon forgó visszaélések kipuhatolása végett részünkről is sokat fáradoztunk annak idejében, de bizony minden eredmény nélkül. Illetékes helyeken tett kérdéseinkre mindig csak azon stereotyp választ nyertük: hogy „roszakaratu mende-monda az egész, mely kenyéririgységéből származik.“ Természetes dolog, hogy az ilyen megnyugtatók után s mert a közvagyon felett örködő városi képviselt tagjaink egyenként és összesen teljes garanciát láttunk, — a szállongó hírek felett mi is napi rendre tértünk. Most azonban fájdalom az egykori feltévéseknek részben igazat kell adnunk, amennyiben erélyes főbíránk a városi ügyek gordiusi csomójában oly szálakat fedezett fel, melyek lassanként sok mindenféle turpisság megoldására vezethetnek. Ezek egyikével foglalkozott a közlebb tartott képvisleti gyűlés s a melyet mint törvényes megtorlást igénylő bünos cselekményt 21. 1881. számu határozatával, a nyomozati iratok kapcsában attétette a bünyenyítő bírósághoz. A tényállás röviden ez: Sz. M. volt városi piaczbíró és szállásmester, a katonai lakásokat előtűntető s általa évenként a város pénztárnokának bemutatott kimutatásokba, neje, szül. Csonotos Mária tulajdonát képező házat, — mely 1874—75. évben, mint honvéd törzsörörmesteri szállás volt a város által kibérelve — 1876. évtől 1880. Szent-György napig, tehát négy éven keresztül, mindig mint átvonulási szállást mutatta ki, holott annak kibérléséről szóló szerződés a város pénztárában, — hol minden ilyen ok-

mánynak öröztetnie kell — nem létezett. De lett volna bár ott a szerződés, tény, miszerint azon lakás, mint átvonulási szállás soha igénybe nem vétetett, de nem is vétethetett, mert akkor köztudomás szerint, veje Kr. József lakott. Ezen kimutatások alapján a városi pénztárnok Sz. Mihálynak évenként 140, s ekként négy éven át összesen 560 frtot fizetett ki, meg jegyeztén, hogy neje. Csontos Mária már korábban elhalálozott. Nem czélunk a folyamatba veendő bünvádi vizsgálat elébe vágni, de sok érdekléljük az ügy lebonyolítását, mert úgy tudjuk: hogy Sz. M. egy, a kérdéses szállásra vonatkozó, 1874-ben létrejött bérszerződés birtokában van, mely szerződés a gazd. választmány egyes tagjai által egész 1879. évi szent György napig prolongáltatott. Ez persze mitsem változtat a dolog meritumán, de kellemetlenségét igen is sokat okozhat a g. vál. tagjainak, nemkülönben a pénztárnoknak is, ki, elismerjük, hogy jóhiszeműleg fizetti ki Sz. M.-nak a nevezett összeget, de mégis nagyot hibázott, hogy ezt minden szerződés nélkül cselekedte.

Meghívás. A „Zempléni rabsegélyző-egylet“ t. cz. alapító tagjait tisztelettel kérem, szíveskedjenek folyó évi márcziushó 6-ik napján délelőtt 10 órakor a megyeház termében tartandó alakuló közgyűlésre megjelenni. A közgyűlés tárgyai: az alapszabályok megállapítása; elnök, alelnök, igazgatóság, felügyelő-bizottság és titkár választása. S.-a.-Ujhely, 1881. évi február 20-án. Kostein Ferencz, kir. fogház-felügyelő.

Lapunk mult számában a tisztelt estélyre vonatkozó közleményünket, azzal egészítjük ki: miszerint azt nem csupán a honvédtisztek maguk de a közös hadseregnek Ujhelyben lakó szabadságot állományu tisztjeivel együtt rendezik.

A „Zempléni rabsegélyző-egylet“ alapító tagjaiul eddig beiratkoztak: Képes Károly, Kolozs Gyula, Hunyor Sándor, Pap László, Keresztesy Lajos, Orosz Géza, Kulin Ödön, Major István, Csedő István, dr. Löherer Lőrincz, dr. Sebők Antal, Mikovszky Bertalan, Osváth Ferencz, Balogh Károly, Nagy Béla, Csuka Ödön, Ördög Mihály, dr. Gross Armin, dr. Rosenthal Sándor, dr. Erényi Jakab, Krasznapolszky Gusztáv, Vályi István, Kiss Ödön, Láczy Károly, Bajusz József, dr. Láczy László, Diószeghy János, id. Farkas Lajos, Vass Imre, Dókus Gyula, Törseök Gyula, Safranovits Ferencz, Bydeskuthy Sándor, Szu nyoghy Dezső, Malina Gyula, Mikes Gyula, Láng Nándor, Kostein Ferencz, Szilágyi Béla, Tomcsányi Márton, Pehovits Bertalan, Fekete László, Somogyi Bertalan, Vass József, Moldoványi Géza, Zathureczky Gyula, Nyomárkay Kálmán, Malár csik György, Teich Zsigmond.

A s.-a.-ujhelyi szegény izr. iskolázó gyermekek segélyző egylet javára folyó hó 20-án rendezett szűkebbkörű pique nique tiszta jövedelme: 97 frt 80 kr. A jótékony cél érdekében tett felülfizetésekért az egylet az illető felülfizetőknek, nemkülönben a háziasszonyi tisztet teljesítő hölgyeknek s az egylet adakozásukkal segélyező helybeli pénzintézeteknek e helyütt nyilvánosan köszönetét nyilváníja. Megemlítiük egyuttal, hogy az egylet, melynek elnöke: dr. Gross Armin helybeli ügyvéd, jelenleg 135 frt. alaptőkével rendelkezik s a tél folyamán 35 pár csizmát, 15 felső rokkot, 15 nadrágot, 8 inget, 10 sapkát, s 35 frt. ára tankönyveket osztott ki a szegény sorsu növendékek között.

A s.-a.-ujhelyi polgári olvasó-kör elnöke: Kaszás Ferencz a kör helyiségében, (Rieder-ház) ma délután 5 órakor a phyllokszera rovar b. mutatja s arról előadást tart, melyen a kör nem tagjai is szívesen láttatnak.

Névváltoztatás. Klein Armin helybeli izraelita polgártársunk nevét — miniszteri engedéllyel — „Kormos“-ra változtatta.

Mukányi előadását műkedvelőink márczius 7-ére tűzték ki. Mint halljuk, az előadásban tisztán műkedvelők vesznek részt s egynehány nőt már eddigelé sikerült megnyerni — a föllépésre. A helyárat az előadásra szándékoznak mérsékelten fölemelni; azonban korántsem a közönség túlterhelésére, hanem azon oknál fogva, mert a darab megszerzése sokba került s tudva ezt közönségünk a helyárat csekély fölemeléséért bizonyára nem fogja a műkedvelőket telhetetlenséggel vádolni, sőt inkább áldozatkészséget fog mutatni azon egyénekk szemben, kiknek egyedüli céljuk csak az: hogy a közönségnek szórakozást szerezzenek s a mit tesznek: a közönségért teszik.

Áthelyezések. A m. kir. igazságügyminiszter Szvoboda Román s.-a.-ujhelyi kir. telegkönyvvezetőt az esztergomi kir. törvényszékhez, Bernáth László varanói járásbírói irnokot pedig a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszékhez helyezte át.

Beküldetett. Özv. Grósz Mózesné 80 éves, helybeli háztulajdonos csak az elmúlt évre tartozik adóhátrálékkal s noha házában bérlők laknak, kiktől a házbér lefoglalható az adótartozásba, de sőt az állam követelését betáblázás által is biztosítható: mindamellét adóvégrehajtó a tehetetlen aggnőnek összes háziutorait a város házhöz szállította elárverése végett. E kiméletlen

eljárás láttára felkiálthatunk, hogy — bizony csehül vagyunk!..

A zempléni megyei gazdasági egyesület f. hó 20-án közgyűlést tartott, melyre az egyesület tagjai kiváló szép számmal jelentek meg. A közgyűlés több nagyfontosságú ügyet vett beható tárgyalás alá, melyek közül legnevezetesebb a f. évi májushó felében egy általános gazdasági s a szeptember utolsó napjain tartandó bor- és szőlő kiállítás volt. Semmi kétségünk a felett, hogy mindkét kiállítás fényes sikerű lesz, kivált ha azok tényezői már most megkezdik az agitációt arra nézve, hogy a részvételre a megye gazdái és bortermelői tömegesen megnyeressenek.

Sommás eljárás. Mult számunkban említettük, hogy a czékei g. cath. lelkész vizkeresztünnepe bizonyos vallásos szertartás közben egy kásói részeg suhancz megtámadván, a földhöz terítette. Ezért a kásói nemes hívek úgy vélték a lelkész urnak elégtételt adni, hogy a botrányos magaviseletű legényt oszlophoz kötve — pelengérré állították. Bizony sok bolond megtörténik még mai világban szép — Magyarországon!

A sáros-pataki ref. leányiskola javára tartott bál jövedelméhez utólagosan járultak: Nemes Lajos 1 frt. dr. Ballagi Géza 4 frt. dr. Kun Zoltán 1 frt. Tarnóczy Tivadar 1 frt. s így összesen 7 frttal.

Sáros-Patakon egyik multság még el sem mulik, már is a másikkól gondolkoznak. Jelenleg a szokásos mártius 15-diki hangversenyhez készülnek, a mely mindig fényesen szokott sikerülni. Pár nap mulva utban lesznek különben a meghívók is e hangversenyre, mely hivatva lesz egy a művelzők, mint a tánczedvelők igényeit kielőleg kielégíteni; ajánlható azért e multság mellett, jóelőre is a t. közönség becses figyelmébe.

Sebők Lajos szintársulati művezető egy hosszabb nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben a „Zemplén“ 8-ik számában Varannóról ellene emelt vádat: hogy az ottani közönségtől nem bucsuzott el, azzal igyekszik meggyengíteni, hogy az mai napság nincs divatban, legalább olyan értelemben nincs, miszerint házról-házra járjon, miután ez a szinlaposztó kötelessége. Elutasítja továbbá magától még azon súlyosabb vádat, mint ha ő a varanói közönséget fumigálta volna, mely őt oly kitartóan pártfogolta. Ha eljárása az előadások tekintetében nem is volt mindenben korrekt, a viszonyoknak róvja fel, melyekkel egy vidéki kis városban ugyancsak meg kell küzdeni egy igazgatónak s a melyeken sokszor a legjobb akarat is hajótörést szenved.

Nagymihály vidékéről. Miként levelezünk írja, folyó hó 23-án szemle tartott Nagymihályban egy küldöttség által a tenyészbírák és ménlovak felett s több gazda nyert dieserő oklevelet. A kiállításon gyönyörű tenyészállatok voltak láthatók. Az ősi vetések e vidéken igen jól teleltek ki s jó aratást ígérnek. Az időjárás oly kedvező, hogy ha egy tavaszi esőt kap a föld, pár hét mulva a tavaszi munkálatokat is meglehet kezdeni. Különben Nagymihályban s vidékén néma csend honol, a farsang ott is vége felé jár s még csak csattanósan sem végződik, legalább tudósítónk semmiféle csomóról nem tesz említést.

Szináról irják lapunknak: Hadik-Barkóczy Ilona gróné tulajdonához tartozó klenovai, ugynevezett „Zanásztári erdőrezsben az ott alkalmazott vadász f. é. februárhó 16-án egy tizenegy agancsu sarvast lött. Ezen vadat februárhó 20-án Tavarnára a székhelyre szállította; de Szinnár a szolgabírói hatóság elkoboztatta s husát a Szinnai szegények közt szétosztatta. A bőr és agancsokra e napokban árverést tartand s a pénzt a községi szegényalap javára fogja fordítani. A vadász, ki e szép példánnyal, mely az agancsok és bőr kivételével 124 klgrot nyomott, nagy kedveséget vélt urának tehetni, de nem ismerve a törvényt csak bajt háritott szegény fejére; mert nem elég hogy husát nem izlelte, de még vadászati kihágás miatt törvényes eljárás alá is vétetett. Nem ő kap tehát lövés díjat, hanem neki kell lövését pénzbírsággal megfizetnie. Megemlíti, tudósítónk hogy a hús kiosztás alkalmával a mészárszéket a nép valóságos ostrom alá vette, s nem csak a szinnaiak, de a két szomszéd község aszszonyai is összefutottak, úgy hogy a pandurok alig voltak képesek köztük a rendet fenntartani.

Farsangi hírek a vidékről. A tályai önkéntes tüzoltó-egylet által folyó hó 5-én, s a kir. helmecci kath. iskola javára folyó hó 6-án rendezett bálokról beküldött tudósítások későn érkeztek ugyan be hozzánk; mind a mellett szükségesnek láttuk azokról — különösen azért, mert a jótékony czélokra mindkét helyütt felülfizetések is történtek — röviden megemlékezni. — A tályai önkéntes tüzoltó-egylet saját pénztára javára rendezett tánczvizgalma — mint levelezünk írja — igen fényesen sikerült, szépen volt abban képviselve mind a helybeli, mind a vidéki hölgyvilág; — a szomszédos a.-szántói és szerencsi testvéregyletek pedig küldöttségileg vettek részt a multságban. A bál tiszta jövedelme 103 frt 59 kr. Felülfizettek: br. Vay Miklós 5 frt,

Szabó József 2 frt, Funk Ede 2 frt, Nagy Antal 2 frt, Szathmáry Kálmán 2 frt, Fendrich Emámul 2 frt, Henefeld Ignác 2 frt, ft. Adamovics István plébános 1 frt, Zsolnay Gyula 1 frt, Gálffy János 1 frt, Gulden János 1 frt Rác Ferenczné 1 frt, Trócsányi Zsuzsána 1 frtot. A felülfizetők neveit levelezünk az egyleti ellenőr: Szilva János ur nevében közli, ki is úgy a saját, mint az önkéntes tüzoltó-egylet nevében a nemes lelkű felülfizetőknek köszönetét nyilváníja. A kir-helmecci rom. kath. iskola javára rendezett bálban szintén szép közönség vett részt. még a szomszéd Szabolcs, Bereg és Ung megyékből is voltak vendégek. Tiszta jövedelem 43 forint. Felülfizettek: Héthy Antal 2 frt és 1 ezüst huszas, Szentmihályi Lajos 1 frt, Kriszten Ágostonné 1 frt, Piliy Ferdinánd 4 frt, főt: Argalács Márk 1 frt, főt: Juhász Mihály 1 frt, Pál Lajos 2 frt, és Hrabószki Guidó 1 frtot.

A számtiszt képző honvéd iskola altisztjei által f. hó 22-én rendezett bál mint multság egészen sikerült. Hogy a közönség nem vett oly számmal benne részt, a minővel a jótékony cél érdekében vehetett volna, egyesegyedül az Ó-Kaszinó tánczterem nyomoruságos állapotának róható fel. Míg ez a terem oly ronda állapotban lesz mint ma van, nem lehet számítani arra, hogy tisztességes közönség látogassa a benne tartandó vigalmakat.

A turisták tánczvizgalma, a mint a jelekből látszik, egyike lesz a legszebb és legnépesebb tánczvizgalma. A szomszéd megyékből is sokan jönnek, sőt távolibb vidékekről is. Ez alkalommal újólag felkérjük megyénk és városunk hölgyeit, hogy a sorsjátékhoz szánt nyeremény tárgyaikat f. hó 28. estig a lapok szerkesztőjéhez legyenek kegyesek beküldeni.

Szerkesztői levelezés.

N. Gy. Budapest. A felette érdekes dolgozatot megkaptuk; azonban az évadszerű tárcza cikkeknek elsőjét kellett adnunk. Mielőbb sorát keritjük, azon kijelentés mellett, hogy becses közreműködését mindenkor a legnagobb köszönettel vesszük.

Üzleti tudósítás.

Hivatalos piaczi árkimutatás.

1881. február 25-én.

				frt.	kr.
Buza	100 klg.	sulyu	1 hect.	11	20
Gabona	100	„	„	10	—
Árpa	100	„	„	7	—
Zab	100	„	„	5	—
Kukoricza	100	„	„	5	90
Burgonya	100	„	„	2	50
Borsó	100	„	„	14	—
Lencse	100	„	„	14	—
Paszuly	100	„	„	7	50
Köl. kása	100	„	„	12	50
Vaj	1 liter.	„	„	88	—
Szesz	„	„	„	34	—
Marhahus	1 klg.	„	„	40	—
Szalona uj	„	„	„	80	—
Sertés-zsir	„	„	„	85	—
Széna	méter mázsa	„	„	2	60
Alom szalma	„	„	„	90	—

Felölös szerkesztő és kiadó laptulajdonos

BORUTHELEMÉR.

Főmunkatárs: **FARKAS BERTALAN.**

Hirdetés.

Kádár üzlet.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönséget tiszteltetl értesíteni: miszerint S.-a.-Ujhelyben a pataki-utcán egy

Kádár üzletet

rendeztem be s készítek minden idevágó munkát; nevezetesen **ások- és kiviteli boros hordókat; süre-telési és pincze-készleteket, továbbá sör- és szeszgyárakhoz megkivánt, valamint a mindennapi szükséglet körébe vágó **faedényeket** a lehető leggondosabb kivittel s a legmérsékeltebb áron.**

Számos megrendelést remélve vagyok tisztelettel,

Schleiss Ferencz

kádár-mester.

A zemplénmegyei
kereskedelmi, ipar, termény- és hitelbank
 részvényesei folyó évi márczius hó 6-án
 Sátoralja-Ujhelyben a megyeház kis termében
 délután 2 1/2 órakor tartandó
XI-IK RENDES KÖZGYÜLÉSRE

tisztelettel meghívtnak.

T Á R G Y A K:

1. A közgyűlési elnök és a jegyzőkönyv hitelesítők, valamint a szavazatszedő bizottság megválasztása.
 2. Az igazgatóságnak üzleti jelentése.
 3. A felügyelő bizottság jelentése.
 4. Az évi mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék kiszolgáltatása iránti határozat.
 5. Az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak adandó felmentvénye.
 6. Az igazgatóság két tagjainak az alapszabályok értelmében választása.
- Minden részvényes, ki akár személyesen, akár meghatalmazott által a közgyűlésen részt venni kíván, felkéretik, hogy az alapszabályok 31. §-a értelmében részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőző napokban az igazgatóságnál elismervény mellett letéteményezni sziveskedjék.
- Kelt Sátoralja-Ujhely, 1881. januárhó 18-án.

Az igazgatóság.

3-3

Egy rettentő betegség,
 melytől
sok néposztály zaklattatik.

E betegség a gyomornak kisebb rendtelenségeivel kezdődik, de ha elhanyagoltatik, megtámadja az egész testet, így a vesét, a májt, különösen az egész emésztési rendszert, nyomorulttá tesz s csak a halál szabadít meg ezen bajtól. A betegséget a beteg maga gyakran nem érti, de ha magát kérdezi, képes lesz meghatározni, hol és minő baja van. Kérdés: Van-e fájdalom, étkezés után érzek-e nyomást és a lehelésnél szorongatást? Sötét kedélyű vagyok-e, kísérve szédüléssel? Sárgás színezetűek-e a szemek? Nincs-e fődve a fölkelésnél a nyelv, torok s a fogak vastag nyákkal, kísérve a száj rossz ízével? Érzek-e fájdalmat az oldalsó, vagy a hátgerinczben? Nincs-e a jobb oldalsó oly érzés, mintha a máj nagyobbodnék? Ha egyenesen állok, nem lep-e meg bágyadtság vagy szédülés? A vizelet gyengén vagy erősen van-e színezve, ülepedéssel összekötte, mely az edényben rövid idő múlva meglátszik? Étkezés után nincs-e összekötte az emésztés a has felfúvásával, nem okoz-e szeleket és puffogatást? Nem jelentkezik-e gyakran erős szívdobogás? Ezen különböző jelek nem mutatkoznak egyszerre, de egyesek, egy ideig kinoxák a beteget és igen súlyos betegség hírnökei. Ha a betegség hosszabb időn át tekintetbe nem vétetnek, száraz köhögést okoz, kísérve hánytatási kényszerrel. Későbbben piszkos, barna színezetű bőrt okoz, a lábak és kezek kidég verítékek borítják. A mint a máj és a vesék lassankint mindinkább megbetegednek, rheumai fájdalmak jelentkeznek és a rendes gyógyítási mód haszatlannak mutatkozik ezen kínos betegség ellen. Igen fontos, hogy e betegség gyorsan és pontosan gyógyíttassék, mindjárt keletkezésekor, mi egy kevés gyógyszer által elérhető, mely a valódi szernek tekintendő az egész betegség elhárítására, az étvágy visszaszerzésére és az emésztő-szervek egészséges helyzetbe való visszatérítésére. A betegség „máj betegség”-nek nevezetük és a valódi és legbiztosabb szer ellene a „Shaker-kivona” növény-készület, mely Amerikában készül az Uj-York, London és Majnai-Frankfurtban telepedett tulajdonos White A. J. számára. Ezen szer a betegséget tövében támadja meg és az egész szervezetből kirekeszti.

Bizományi raktárak Magyar-, Erdély- és Horvátország részére:

Zágrábban: Finkh L. M.; **Mittelbach** Zsigmondnál; **Budapesten:** Török József gyógyszerésznél király-utca 7.; **Dunaföldvár:** Pap József; **Eszék:** Gobecki Józsefnél; **Nagy-Becskerek:** Mencser R.-nél; **Gyöngyösön:** Merzits Ferd.-nél; **Nagy-Szebenben:** Teutsch Ágostnál; **H.-Mező-Vásárhelyt:** Kiss Gyulánál; **Károlyvárosban:** Findeis Gusztávnál; **Kolozsvár:** Biró J. és Székely Miklósnál; **Léva:** Bollmann Edénél; **Miskolczon:** Dr. Hercz Móránál; **Ujvidék:** Grossinger K.-nél; **Nyitra:** Tombor Kornélnál; **Nyiregyháza:** Korányi Im.-nél; **Sopron:** Reckert A.-nál; **Pancsova:** Graff W.-nél; **Pozsony:** Heinrici Frigyesnél, Pisztory Bódognál, Soltz R.-nél; **Selmeczbánya:** Sztankay Fer.-nél; **Szeged:** Barczay K.-nál, Kovács A.-nál; **Temesvár:** Jahner E. M.-nél belváros Hunyadi utca, Tárcazy St.; **Vinkovce:** Alemann L.-nél; **Varasd:** Hochfinger Arn.-nál; **Versetz:** Bienert G. droguistánál; **Zupanje:** Matter A.-nál.

Tulajdonos: **White A. J.** A főgynökség és nagybani eladás, Magyar-, Erdély- és Horvátország részére: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**, király-utca 12.

2-6

Örök áron eladó, esetleg bérbe kiadó

S.-A.-Ujhely városában

a Töke-Terebes és Szöllöske felől a városba vezető országutak összesögellésében fekvő ugynevezett

NYULKORCSMA

beltelke összes épületeivel.

Értekezhetni a tulajdonos **Alexander D. Mórral**, Sátoralja-Ujhelyben, ó-hidutezai lakásán.

3-3

FELHIVÁS VÁLLALKOZÁSRA.

Idős gróf Desseffy Miklós ö méltóságának belgrádi, varjulaposi, paszabcsúcsi, rózsási és balsai tanyáin, valamint a kálmánházi, illetve a szeszgyár telepen, nemkülönb a Vencsellő és Balasa községekben lévő épületei, kivéve a vencsellői uri lakot a hozzá tartozó épülettel, e folyó évben a mint az idő engedi, rendszeres kijavítás alá fognak vétetni.

Miből kifolyólag mindazok, a kik ezen célbavett javítások szakszerű megejtésére vállalkozni kívánnak, ezennel felhivatnak, miszerint e tekintetbeni zárt ajánlataikat a feltételekben megállapított biztosítási összeggel el látva, e folyó évi márcziushó 6-án délután 3 órakor alulirt lakásán adják be, amikor is a vállalatot megnyerővel a szerződés meg fog köttetni.

A mi pedig a feltételeket illeti, azok ugy az épületek misége és mennyisége, valamint a költségvetés, nemkülönb a vállalat kötés érdemében is Somogyi Gyula, nyiregyházi kir. közjegyző urnál lesznek bármikor is megtekinthetők.

Kelt Nyiregyházán, 1681. febr. 15.

Sztárek Ferencz,

mint id. grf. Desseffy Miklós hit. biz. jogtanácsosa.

2-2

A karádi uradalomban 30 ezer kévé, nád és 200 szekér vegyes sás jutányos áron eladó. A venni szándékozók, az uradalom köpontján Szt.-Mária pusztán bővebb felvilágosítást nyerhetnek.